

Instituutiovalvonta, Reija Anttila, Marketta Lindén

Palaute vakuutusyhtiöiden, työeläkevakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten, vakuutusomistusyhteisöjen, kolmannen maan vakuutusyhtiöiden sivuliikkeiden ja lailla perustettujen eläkelaitosten, eläkekassojen, eläkesäätiöiden, sairauskassojen ja hautaus- ja eroavustuskassojen kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskeviin määräyksiin ja ohjeisiin

Kooste annetuista lausunnoista	Fivan vastaus
<i>Yleistä</i> FK esittää, että yhdenmukainen rakenne sekä vakuutus- että pankkisektorilla helpottaa säännösten soveltamista finanssi-ryhmittymissä. Lähtökohtahan on molemmilla sektoreilla sama eli sovelletaan rahoitusinstrumenttien ja sijoituskiinteistöjen arvostamiseen suoraan IAS/IFRS -standardeja.	<i>Yleistä</i> Finanssivalvonta toteaa, että määräykset ja ohjeet ovat niin pitkälti yhdenmukaisia kuin mahdollista. Eroavuutta aiheuttaa mm. se, että pankkisektorilla IFRS-standardien soveltaminen rahoitusinstrumenttien (IAS 39) osalta on pakollista kaikille pankeille myös niille, jotka eivät muutoin sovelta IFRS-standardeja. Vakuutussektorilla sijoitukset sen sijaan arvostetaan hankintamenoa alimman arvon periaatteella (FAS). Määräysten ja ohjeiden antamiseen vaikuttaa lisäksi se miten ja mistä asioista erityislainsäädännössä on säädelty (esim. tulos- ja tasekaavat, esitettävät liitetiedot).
<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 4.5 Sijoitusten arvostaminen käypään arvoon</i> FK esittää, että alakohdassa 27 ja luvussa 10 selvennettäisiin sijoitussidonnaista vakuutusta koskevien sijoitusten arvostamista taseessa käypään arvoon, esim. "Sijoitussidonnaista va-	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 4.5 Sijoitusten arvostaminen käypään arvoon</i> Finanssivalvonta tulee selventämään luvun 4.5 kohtaa (27) esitellyllä tavalla.

Instituutiovalvonta, Reija Anttila, Marketta Lindén

<i>kuutusta kattavat sijoitukset arvostetaan taseessa käypään arvoon luvun 10.1 mukaisesti, mikäli henkivakuutusyhtiö ei sovellu muuta vakuutusta (muuta kuin sijoitussidonnaista) kattavien sijoitusten arvostamiseen kirjanpitolain 5 luvun 2 a ja 2 b §:n mukaista arvostusta”.</i>	
<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 5.1 Hankintameno arvo-</i> <i>taminen</i> FK esittää, että viittaus KILA:n yleisohjeeseen kiinteiden menojen (<i>välilliset menot</i>) lukemisesta hankintameno (31.1.2007) säilytetään, koska kiinteiden menojen lukeminen esim. rakennuksen hankintameno on vakuutustoimialallakin mahdollista. KILA:n yleisohje sisältää yksityiskohtaisempaa sääntelyä asiasta.	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 5.1 Hankintameno arvo-</i> <i>taminen</i> Finanssivalvonta toteaa, että määräyksissä ja ohjeissa tullaan säilyttämään viittaus KILA:n yleisohjeeseen sen sisältämän yksityiskohtaisemman ohjeistuksen takia.
<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 10 Sijoitusten arvostaminen käypään arvoon ja suojauslaskenta</i> FK esittää, että luku ”Sijoitusten arvostaminen käypään arvoon...” säilytetään MOK:in rakenteessa ja siinä säännellään pankkitoimialan MOK -muutosta vastaavasti mm. kansallisten asunto- ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien käsitte-lystä IAS/IFRS- standardeissa.	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 10 Sijoitusten arvostaminen käypään arvoon ja suojauslaskenta</i> Finanssivalvonta toteaa, että luku 10 tullaan poistamaan. Lisäohjeistusta liittyen IAS/IFRS-standardeihin annetaan siinä vaiheessa kun vakuutussektori on laajamittaisemmin siirtymässä niiden käyttöön. Vakuutusyhtiöt, jotka ovat osa finanssiryhmittymään tai vakuutusyhtiöt, jotka ovat siirtymässä IFRS-standardien soveltamiseen, ovat joutuneet/joutuvat osana IFRS-siirtymää käymään läpi kaikki erot liittyen IFRS/FAS -tilinpäätökseen.
<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 10 Sijoitusten käypien arvo-</i> <i>jen määrittäminen</i> FK ja TELA esittävät, että määräyksissä tulee selkeyttää mm. sijoitusten käypien arvojen käyttöä Solvenssi II laskennassa ja nykyisten käypien arvojen käyttämistä muuallakin kuin vain liitetiedoissa.	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 10 Sijoitusten käypien arvo-</i> <i>jen määrittäminen</i> Finanssivalvonta tulee antamaan kannanoton miltä osin luvun 10 säännöksiä voidaan soveltaa Solvenssi II laskennassa. Muilta osin luvun 10 säännöksiä voidaan soveltaa vastaavalla tavalla kuin aikaisemminkin pois lukien tilanteet, joissa vakuutusyhtiö arvostaa sijoitukset käypään arvoon taseessa.

Instituutiovalvonta, Reija Anttila, Marketta Lindén

<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 10.1 Yleistä</i> FK ja TELA esittävät, että alakohtaan 9 on siirretty aikaisemmin johdannaisten käyvän arvon määrittämisen yhteydessä todettu 'Vastapuoliriskiin, sopimusten likvidisyyteen, arvonmääritysmenetelmien epävarmuustekijöihin ja muihin vastaaviin seikkoihin liittyvät näkökohdat tulee ottaa arvostuksessa huomioon varovaisuuden periaatteen mukaisesti' tulisi säilyttää johdannaisten käyvän arvon määrittämisen yhteydessä. Käypä arvo tarkoittaa mahdollisimman oikeaa arvoa, jolloin sen kanssa on ristiriidassa määräys, että käypiä arvoja määritetään varovaisuuden periaatteella.	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 10.1 Yleistä</i> Finanssivalvonta toteaa, että määräys koskee kaikkia rahoitusinstrumentteja, ei vain johdannaissopimuksia. Käyvän arvon määrittämisessä tulee varovaisuusperiaate ottaa huomioon, koska käyvän arvon määrittämisessä voidaan käyttää useampia menetelmiä, joiden lopputulos ei välttämättä ole sama.
<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 10.1.2 Muiden kuin kiinteistösijoitusten käypien arvojen määrittäminen</i> FK toteaa, että määräyksen kohta "Käypä arvo muutetaan Suomen rahaksi noudattaen, mitä ulkomaanrahan määräisten saamisten ja velkojen muuttamisesta Suomen rahaksi sanotaan luvun 4 alakohdassa 4.4." on edelleen ajanmukainen ja relevantti sijoituksen käyvän arvon määrittämisessä, joten määräyksen kohtaa ei tule poistaa.	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 10.1.2 Muiden kuin kiinteistösijoitusten käypien arvojen määrittäminen</i> Finanssivalvonta katsoo, että asian toteaminen luvussa 4.4. Ulkomaanrahan määräiset erät on riittävä.
<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 11 Tuloslaskelma ja 12 Tase</i> FK ja TELA esittävät, kommentteja liittyen tuloslaskelma ja tasekaavaan.	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 11 Tuloslaskelma ja 12 Tase</i> Finanssivalvonta päivittää tulos- ja tasekaavat vastaamaan STM:n asetusta. Vakuutussektorilla sovelletaan kirjanpitoasetuksen 1 luvun 11 §:ää erien uudelleennimeämisestä ja poisjättämisestä.
<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 5.1.3 Joukkovelkakirjalainojen ja muiden vastaavien raha- ja pääomamarkkinavälineiden arvonalentuminen</i>	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 5.1.3 Joukkovelkakirjalainojen ja muiden vastaavien raha- ja pääomamarkkinavälineiden arvonalentuminen</i>

Instituutiovalvonta, Reija Anttila, Marketta Lindén

STM esittää, että määräyksen 5.1.3 sanamuotoa on syytä tarkentaa siten, että kyseiset arvonalentumista koskevat kriteerit olisi aina otettava huomioon riippumatta arvostustavasta.	Finanssivalvonta toteaa, että määräyksen tarkoituksena on täydentää VYL 8 luvun 16 § 2 momentin kohtaa, jossa valvottava voi olla kirjaamatta arvonalennusta tilanteissa, joissa arvonalentuminen johtuu yleisen korkotason muutoksista. Finanssivalvonta haluaa määräyksellä kiinnittää valvottavien huomiota siihen, että korkotason muutoksen syitä tulee analysoida ja alaskirjaukset tulee tehdä VYL 16 luvun 1 § mukaisesti, mikäli korkotason muutoksen taustalla onkin liikkeeseenlaskijasta johtuvat syyt.
<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 17.1.3 ja 15/2012 luku 4.13 Lakisääteistä eläketurvaa tarjoavien laitosten tilinpäätöstietojen yhdisteleminen</i> STM esittää, että Finanssivalvonta ei voi antaa määräystä lakisääteistä eläketurvaa harjoittavien laitosten tilinpäätöstietojen yhdistelemisestä, josta olisi säädettävä lain tasolla. FK lausuu vastaavasti, mutta pitää kannatettavana kuitenkin sitä, että asia todetaan MOK:issa.	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 17.1.3 ja 15/2012 luku 4.13 Lakisääteistä eläketurvaa tarjoavien laitosten tilinpäätöstietojen yhdisteleminen</i> Finanssivalvonta tulee muuttamaan määräyksen ohjeeksi.
<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 17.1.5 Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat emoyhtiön osakkeet ja osuudet</i> STM esittää, että määräyksiä ja ohjeita 17.1.5 olisi syytä tarkentaa sen suhteen, miten tytäryhtiön omistamia sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevia emoyhtiön osakkeita tulisi käsitellä konsernitilinpäätöksessä.	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 17.1.5 Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat emoyhtiön osakkeet ja osuudet</i> Finanssivalvonta toteaa, että sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevia emoyhtiön osakkeita ja osuuksia ei eliminoida konsernitilinpäätöstä laadittaessa, koska sijoitukset ovat sijoitussidonnaisista vakuutuksista aiheutuneen vastuuvelan katteena.
<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 14.16 Voitonjakokelpoiset varat</i> STM esittää, että määräyksen 14.16(59) kohtaa ei voida hallinnollisella määräyksellä ulottaa koskemaan mainittuja arvonorotuksia.	<i>Määräykset ja ohjeet 14/2012 luku 14.16 Voitonjakokelpoiset varat</i> Finanssivalvonta toteaa, että kyseinen kohta ei koske tuloutettuja arvonorotuksia, vaan vakuutusyhtiölain 16 luvun 5 § 1 momentin 2 kohdan käypään arvoon arvostettuja eriä.

Instituutiovalvonta, Reija Anttila, Marketta Lindén

<i>Määräykset ja ohjeet 15/2012 luku 4 Yleiset kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevat määräykset ja ohjeet</i> ESY esittää, että kohta 4.10 (56) on ristiriidassa vuonna 2015 julkaistun (4/2015) määräysten ja ohjeiden kanssa.	<i>Määräykset ja ohjeet 15/2012 luku 4 Yleiset kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevat määräykset ja ohjeet</i> Finanssivalvonta toteaa, että tasekirjan poistuttua kirjanpitolaista 1.1.2016 on Finanssivalvonnalle jatkossa toimitettavat tilinpäätös ja toimintakertomus. Muutos määräyksiin ja ohjeisiin 4/2015 tehdään seuraavassa päivityksessä.
<i>Määräykset ja ohjeet 15/2012 luku 12 Rahoituslaskelma</i> ESY esittää, että rahoituslaskelman kohtaan voisi tarkentaa, että velvollisuus rahoituslaskelman tekemiseen olisi vain, jos eläkesäätiö/eläkekassa toisena peräkkäisenä tilikautena ylittää KPL 1 luvun 4 c §:n suuryritystä koskevan määritelmän. On mahdollista, että joku eläkesäätiö tai eläkekassa vaihtelevasti ylittää tai alittaa tämän rajan. Johdonmukaisuuden periaate tilikaudesta toiseen edellyttäisi samojen tilinpäätösperiaatteiden soveltamista tilikaudesta toiseen.	<i>Määräykset ja ohjeet 15/2012 luku 12 Rahoituslaskelma</i> Finanssivalvonta toteaa, että tällaisessa tilanteessa yhtiön tulee käyttää harkintaa rahoituslaskelman laatimisen tarpeellisuudesta.
<i>Määräykset ja ohjeet 15/2012 luku 5.1.4 Arvonkorotus</i> ESY esittää, että luvussa 5 kohdassa (24) kerrotaan, että "Rakennusten osalta aiheeton tuloutettu arvonnkorotus oikaistaan arvonalentumisena". Täsmällisempää olisi todeta, että aiheettomasti tuloutettu arvonnkorotus oikaistaan tulosvaikutteisesti arvonnkorotuksen oikaisuna.	<i>Määräykset ja ohjeet 15/2012 luku 5.1.4 Arvonkorotus</i> Finanssivalvonta tulee täsmentämään aiheettomasti tuloutettujen arvonnkorotusten käsittelyä ehdotetulla tavalla.
<i>Määräykset ja ohjeet 15/2012 Luku 9.1.2 Kiinteistösijoitusten käypien arvojen määrittäminen</i> VR Eläkesäätiö ja Finnairin Eläkesäätiö esittävät, että lukuun 9 lisätyn kohdan 9.1.2 (9) mukaisesti tulisi ottaa huomioon, että ei ole järkevää ja kustannustehokasta arvioituttaa kiinteistöjä vuosittain. Jos kiinteistöissä ja kiinteistön vuokralaisissa ei ole	<i>Määräykset ja ohjeet 15/2012 Luku 9.1.2 Kiinteistösijoitusten käypien arvojen määrittäminen</i> Finanssivalvonta toteaa, että kiinteistöjen arviointi tulee suorittaa vuosittain. Arvioijalla tulee olla riittävä asiantuntemus. Mikäli kiinteistöissä ja kiinteistöjen vuokralaisissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia ja säätiöllä on riittävä asiantuntemus siitä, ettei kiinteistön arvo ole muuttunut, arvion voi päivittää säätiö itse.

Instituutiovalvonta, Reija Anttila, Marketta Lindén

tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisen arviokirjan tekemisen jälkeen, tulisi mielestämme edellisen arviokirjan olla riittävä.	
<i>Määräykset ja ohjeet 16/2012 4.3 Luettelo kirjanpidoista ja aineistosta</i> VAKUUTUSKASSAT RY esittää, että viittaus KPL 2 luvun 7 a §:n ei ole riittävä.	<i>Määräykset ja ohjeet 16/2012 4.3 Luettelo kirjanpidoista ja aineistosta</i> Finanssivalvonta toteaa, että luettelo kirjanpidoista ja aineistosta vastaa pitkälti tasekirjaan sisältyvää luetteloa kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista, mutta on kattavampi. Finanssivalvonta ei anna aiheesta tarkempaa ohjeistusta, vaan valvottavien tulisi keskustella asiasta tilintarkastajien kanssa.